

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
==== reklamációk és ====
előfizetési pénzek küldendőek
== Maros-Vásárhely, ==
Szentgyörgy-utca 9. szám.
== ev. ref. lelkészi lakás. ==

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Lelki bőjt.

Lelkembe hat e szólás szép hangzásával. Beszéltek nekem róla, pengettek előttem ilyes hurokat s most a farsang után bőjtő vasárnap előtt fülembe cseng a szó: lelki bőjt! Elgondolkozom rajta s ennek kapcsán sok mindenem. Látom a világi élet szörnyű zürzavarát, az elégtelen lelkek nagy háborgásait; látom az emberek szivtelenségét, kegyetlenségét, gonoszágát; hallom nap nap után az istenkáromló szókat; tapasztalom, hogy piacra hordvák a legszentebb érzelmek, sárba vannak tiporva a megszentelt ideálok; oh látom az embert, mint vergődik az élet nehézségeivel, az élet nagy küzdelmében. Látom lelke telve van kielégítetlen vágyakkal, szive ég a nagyravágyástól, kapzsiságtól, háborog elméje a szenvedélyektől, bűne tudatában irányt veszít s nem tud betelni megelégedéssel. Látom, mindezeket elszomorodva látom s önkéntelenül fülembe cseng a megváltó ige: *gyakoroljatok lelki bőjtöket.*

Ime itt a gyermek tagadja meg, dobja el a jó szülőknek féltő gondjait, amott a könynyelmű családapa taszitja nyomorba szenvedő kicsinyeit. Itt megfeszítve áll a legtisztább polgárereny, ott aljas gonoszsággal játékot üznek a lélek oltárképével. Hitvesnek kiontott vére,

megsarcolt árvák nyöszörgő sirása, éhezők, szenvedők keserves panasza teszi sötétté e világ képét s lelkemben megcsendül a szó: *gyakoroljatok lelki bőjtöket.*

Gyakoroljatok lelki bőjtöket! De hát mit tesz ez?

Lám, ha munkáddal eredményt akarsz elérni, le kell mondanod, csendes pihenésedről, az éjszaka álmáról, a sziv ábrándjairól s a világ számtalan örömeiről. Ha szereted családodat, az egyházat, embertársidat, naponta emésztő munkával kell gyötörnöd fáradt testedet, lázas elmédet, hogy egyiket fentartsad, másiknak becsült tagja légy, harmadiknak áldásaiban részesülj. Sőt ha hazádat akarod menteni, kívánván azt az alkalom, olykor véred is kell ontanod. Ime tehát itt e külső világban minden eredmény lemondással, áldozattal jár.

És benn a lélek világában? Óh ott még nagyobb vigyázás és lemondásra vagy kötelezve: hogy hallhasd a biztató szót: „jól vagyon kedves és hiv szolgám, kevesen voltál hiv többre bizlak ezután.“ Azért mondom: *gyakoroljatok lelki bőjtöket.*

Van a szivedben rosszaság, bűn, elvetemült gonoszság? Naponként vizsgálj meg sokszor és sokat, vesd ki azokat, s szivedet tisztítsd meg a lelkiismeret tisztító tüzén, mert csak, kinek

szívök tiszta, azoknak lehet részük a mennyországban.

Rosszindulatot tápláltál felebarátod ellen s gyűlölködtél rá? Gyakorolj lelki bűjtöket! Szoktasd magad, ha kell gyötrődéssel, kinnal, vergődéssel a legszebb keresztyéni ékesség gyakorlásához, a szeretethez, mert megvan írva, szeresd a te felebarátodat, mint önmagadat. Ajkad az Úr végzései ellen zugolódásra nyílt s istenkáromlás fakadt a szádon? Türtöztesd magad Tanulj türelmesnek lenni, igyekezz megérteni a gondviselés titkos rendeléseit, az Urnak nevét pedig hiába fel ne vedd! Türtöztesd magad s gyakorolj lelki bűjtöket S nemcsak ezekben, de minden más dologban is. Szabj határt vágyaidnak, légy megelegetett, légy csendes szívvel s ami szent, az ebeknek ne vesd. E gyakorlások legyenek a te, az én, a mindnyájuk lelki bűjtjei. S ha ezeket tesszük, hiven, pontosan, bizonyosan többre jutunk, mint a pápás-egyház hivei a szokásos jámbor bűjtökkel. Mily találóan céloz a jó magyar közmondás az étrendi tilalmak igaz voltára, így szólván: nem az a véték a mi a szájon bemegy, hanem ami kijön. Való igaz! Azért mi legyünk szorgalmasok a lelki bűjtök gyakorlásában. Ne forduljunk az Atyához elbizakodottan a szemforgató farizeussal: Uram hálát adok neked, hogy különb ember vagyok a publikánusnál, hanem inkább mondjuk el a publikánussal: „bocsás meg nekem szegény bűnösnek“. Aztán gyakoroljuk a lelki bűjtöket, mert csak így ezek útján lehetünk Isten választottjai s járhatunk ama keskeny úton, mely Istenhez s az örökkévalósághoz vezet.

Szász Ferencz.

Zsuzsánna

Zsuzsánna neve csak egyszer fordul elő az Új Testamentumban. Azon asszonyok között van ugyanis említés téve róla, kik követték Jézust prédikáló útjában s szolgáltak neki javaikból.¹⁾ Ezen historiai adaton kívül a jelen női jellemkép rajzának alapjául szolgál azon opocryphus könyv, melynek „Zsuzsánna története“, vagy „Zsuzsánna és testvérei“ a címe. E könyvben lévő hagyományok szerint Zsuzsánna Chilichiásnak volt a leánya s felesége Joác-

1. Luk. VIII. 3.

himnak, egy gazdag és előkelő zsidónak. Zsuzsánát, mint a hagyomány tovább mondja, szépségéért és jóságáért mindenki szerette és tisztelte. Annál nagyobb volt tehát a részvét, midőn ármányos testvérei őt hamis tanuvallomások alapján, házasságtöréssel vádolták s halálra ítéltették. A szerencsétlen nő kinos és lealázó helyzetében egyedül az Örökkévalóba vetette bizalmát, ki előtt nincsenek titkok s tud minden elrejtett dolgokat s kész volt a halálra nienni. Időközben azonban rávették, hogy vigye ügyét a gyülekezet elé, a hol tüzetesebb vizsgálat után ártatlansága kiderülvén, áskálódó testvérei saját maguk által készített verembe estek. Nem valószínű, hogy e hagyományt magok a zsidó nők költötték s ápolgatták, kik közül igen sokan a Zsuzsánna iránti szeretetből és tiszteletből gyermekeiket Zsuzsánának keresztelték, mely szó héberül liliumot jelent.

Hogy Zsuzsánna neve együtt fordul elő a Mária Magdaléna, Johanna, a Herodes sáfára s a többi nő nevével, azt mutatja, hogy ő is Jézusnak szorosabb követői közé tartozott s vele bensőbb viszonyban állott. Csak innen magyarázható az a ténye is, hogy szolgált Jézusnak s tanítványainak az ő javaiból. Hogy miben állott e szolgálat, könnyen megállapíthatjuk. Tudjuk ugyanis, hogy Jézus élete folytonos tanítással telt el; széllyel járt és prédikálta Isten országának evangéliomát és gyógyítván minden betegséget és minden erőtlenséget a községben.

Ilyenkor, míg ő kísérőinek lelki éhségét és szomjúságát elégité ki, igen sokszor kénytelen volt kísérőinek szives vendégszeretetét igénybe venni s előgadni a test táplálására szükséges élelmi szereket. Különösen akkor, midőn hosszabb utra indult; így midőn Jeruzsálembe ment fel, hova minden kegyes zsidó legalább egy évben egyszer fel szokott menni. Legtöbben a nagy vallásos ünnepen, a pászka ünnepen szoktak felmenni, a mely a mi husvétunkkal egy időben szokott esni. Elképzelhetjük, minő kellemes lehetett Palesztina enyhe, kies, éghajlata alatt az ilyen zarándokolás. Utjok a Jordán kanyargós partjain haladt, hol árnyas pálmaligetek védték a nap forrósága ellen, olaj, fűge, oleander és más fák lehelték balzsamos illatukat, utközben meg-megálltak a pálmaerdők alatt, hogy kipihenjék magukat, meghallgassák a Mester tanításait. Majd beszélgettek, terveket szöttek a jeruzsálemi tartózkodásukról; a lelkesedés, a vallási tűz heve azonban nem engedte hosszasan pihenni őket s csakhamar ismét elindult a zarándokló csoport.

Ha pedig az est sötét árnyba vonta a vidéket, letelepedtek a zöld gyepre, sátrakat ütöttek, tüzet gyújtottak s sietve hozzaláttak az étel készítéshez. Ezalatt Palesztina teljes holdja hinté rájuk ezüsthényű sugarait. lent az esti szellő enyelegve játszott a sátrak vásznával s hűs árával felüdité a csoportokban ülő zarándokok arcát, kik alig végzik az étkezést

elkezdik énekelni a *Grádicsok énekét*, talán ép a 121-ik zsoltárt. az esti nyugalom zsoltárját:

Szemeimet felemelem,
Onnan jön a segedelem.
Bátorságom az Úr adja,
Ki a mennyet s földet tartja,

Elesni nem hagyja lábad
Vigyázása ki nem fárad,
Nem szendereg, el nem alszik,
Izraelt megőrzi mindig.

Megtart az Ur, árnnyal fedez.
Mefogja a jobbkezedet,
Árnyba vonja a nap fényét
Nemkülömb a fénylő holdét.
Stb.

Az ének accordjaiba belevegyül a lant, sip és hárfá hangja, melyeket mind halkabban adnak vissza a szomszéd halmok, végre egészen elhal, kialusznak a pislogó tüzek s édes álmot nehezedik az elfáradt sokaság pilláira.

Valószínű, hogy egy ilyen alkalommal szolgált Zsuzsánna és a többi nő Jézusnak és tanítványainak javaikból. Magunk előtt képzeljük ezeket a nőket, mint sűrögnek forognak kipirult arccal feltürközve a tüzek körül, mint sietnek egyik sátorból a másikba, végezve a házi asszonyi tisztet, szolgálnak Jézusnak, hogy annál szabadabban végezhesse a tanítás munkáját. Hogy minő lehetett e szolgálat, azt is megmondhatjuk, ha emlékünke idézzük azon esetet, midőn Ábrahám és felesége megvendégelték a hozzájuk ember képében küldött három angyalt.¹⁾ A mint ugyanis Ábrahám meglátta sátorából a három férfit, eljűk siettek s keleti szokás szerint meghajtotta magát, kérve őket, hogy lépjenek be sátorába, üdítsék fel magukat a fürdőben s nyugodjanak meg a fa árnyékában. „Majd mondá: hozok egy darab kenyeret, hogy erősítsétek meg étellel a ti szíveteket, azután úgy menjetek el. Azután sietve lement Ábrahám a sátorba Sárához és mondá neki: Siess, végy három mérték semlyelisztet, gyúrd meg és süss pogácsákat a hamu alatt. Ábrahám pedig futa az ő barmainak nyájához és hozta egy gyermekded kövér borjut és adá a szolgának elkészíteni. És ilyen módon vevén vaját és tejet (de nem bort, sört, vagy pálinkát, mint a mai nap szokás) és a borjut, melyet készített vala, azokat elejekbe téve, ő pedig áll vala a fa alatt ő mellettek és evének.“

Keleten e szokást megtartották változatlanul mind a mai napig. Ez a kép tehát hiven visszatűródzi az izraeliták akkori életmódját is. Efféle ételek készítésével lehetnek elfoglalva a szorgoskodó bibliai nők is. Más helyen még több vonatkozást találhatunk

1.) Gen. XVIII.

erre vonatkozólag, úgy hogy nem volna nehéz az izraeliták szokásairól és életmódjáról hű képet festeni, ha a jelen rajz keretén kívül nem esnék. Annyit azonban felemlitek, hogy a nők ilyen utazás alkalmával magokkal vittek egy hordozható kis kemenczét, minő keleten most is szokásos, vagy pedig röktönözve készítették kemenczét, egy földbe ásott lyukat lapos kőaljjal. Itt sütötték a kenyeret, a hust, a halat, melyet mézzel ettek. Az ételeket bőven megfűszerezték mentával, köménnyel anizszal, coreanderrel, mustárral az évszakok és a szokás szerint. Ezekon kívül ettek, tojást, vaját, a gyümölcsök közül fügét, malozsát, datolyát stb. Itallul nagyon sok tejet fogyasztottak el, meg a mai sörbethez hasonló italt, mely fügelepényből és vízből készült.

A zsidó nép életmódjával és táplálkozásával kapcsolatban szükségesnek látom szólani a nőről s különösen annak a családban való szerepéről és kötelességéről. Pál apostol leveleiben bőven tárgyalja azokat a kötelességeket, melyek a családi közös életből folynak. Én azonban nem ezekről akarok most szólani, hanem a nőről, mint háziasszonyról. Sokak előtt talán különösnek tűnhetik fel, hogy e vallásos felolvasás keretében világi dolgokat fejtegetek s a vallást ugyszólva a konyha dolgaival elegyitem össze, ezek azonban jegyezzék meg, hogy nincs oly munkakör, nincs oly kötelesség, mely ne Isten dicsőségére történnék. Különösen áll ez a nő házi foglalatosságaira. Egy csinos ház, melynek minden részén, minden butorán meglátszik a munkás női kéz nyoma, meglegedésről, boldogságról szól hozzánk, mert a jóllétnek és meglegedésnek a munka az alapja. Ellenben a hol a házi asszony a meglegedést, a boldogságot nem családi körében férje és gyerekei oldalán, hanem szomszédjai körében, a külömbféle szorakozásokban s a világi hiúságok keretében keresi és reméli feltalálni, hol a csillogás csalóka fényét többre becsüli a családi élet csendes melegénél, ott, kiszámíthatatlan bajoknak lesz okozója. Ilyen helyen futhat, fáradhat bármennyit a férj, ha nincs mellette a házi asszony munkás, dolgozó keze, mely czélszerűen beossza, megkimélje a keresetet, ott adósság adósságra halmozódik, szükség és nyomor vernek tanyát.

Ezért a nőnek a családban legfőbb feladata, legmagasztosabb kötelessége házi kötelességnek elvégzése. Midőn az édes anya kicsinyeit ápolgatva ruházza, vagy varrogat, tisztitgat reájok, akár a konyhában-kamrában végzi mindennapi teendőit, ép oly Istennek tetsző dolgot teljesít, mint midőn imádkozni tanítja gyermekeit.

Mindazon dolgokat azonban nem elég pusztán kötelességből elvégezni, lelkesedés, hivatás kell ahhoz. A mely nő nem érez magában kellő hivatást a fennebb vázolt házi teendők elvégzésére s a ki a férjhezmenetelt csak jövője biztosításának tekinti s nem is-

ten által rendelt magasztos hivatásnak, az vétkezik nemcsak önmaga, de Isten ellen is. A mai világban pedig nagyon sok ily nőt találunk. A mai korleányai tanulnak énekelni, táncolni, festeni, idegen nyelveket beszélni, az anyának és jó házi nőnek kötelességeiről azonban fogalmuk sincs. A régi kor egyszerűsége és megelégedése mind inkább vesz ki a társadalomból. Az egyszerűség helyett fényűzés, a megelégedés helyett folytonos panasz, békételenség ajkainkon. Különösen a divatnak szerfölötti majmolása teszi leggyakrabban tönkre az egyes családokat. A szegény utánozza a gazdagot s kész gyerekeitől elvonnai a szükségeseket, csak hogy hiusága ki legyen elégitve.

A fényűzés lábra kapott nem csak a ruházkozásban és öltözésben, hanem a táplálkozásban is. A ki jobban táplálkozik, mint a mennyire anyagi körülményei megengedik, ép úgy fényűzővé válik, mint a ki adósságokból öltözködik. Igaz ugyan, hogy a testnek meg kell adni a szükséges táplálékot, csak hogy igen sokan itt is a divatot utánozzák, drága és finom ételekkel táplálkoznak, mint azok a kiknek módjuk és tehetségük van hozzá, holott táplálékukat előállíthatnók olcsó, de azért ép oly egészséges és tápláló ételekből. Különösen ebben a tekintetben fejthet ki egy jó házi nő nagy ügyességet, mondhatni művészetet, annyival inkább, mivel a nők kevésbé nyilatkozhatnak nem csak a válogatott ételekben, hanem azoknak mennyiségében is. A ki többet eszik és iszik, mint a mennyi a test táplálására szükséges, az beteggé teszi a testet, csömört, étvágytalanságot, álmatlanságot okoz magának; vagy állattá alacsonyítja magát, mint a szeszes italok mértéktelen élvezője. A test megbecsülése és ápolása pedig oly fontos kötelességünk, mint a lélek tisztántartása, mert a test a lélek temploma, s csak egészséges testben lakhatik egészséges és tiszta lélek. Ha a test beteg, ingerlékeny és beteg a lélek is, a gonosz és nemtelen indulatokra később s így melegágya lesz sok bűnöknek, míg az egészséges test felvidítja a lelket is s újabb, meg újabb forrásává teszi a nemes elhatározásoknak.

Láthatni ezekből, hogy nincs oly munkakör, nincs oly igénytelen kötelesség, melynek elvégzése ne Isten dicsőségére történék. Láthatni, hogyan válik a házi asszony igénytelennek tetsző mindennapi foglalatossága a legszebb keresztyén erények forrásává. Itt is azonban mint minden más dologban a lélek kell vezesse a nőt, a szeretet lelke, mely vezette a bibliai nőket is, hogy szolgáljanak Jézusnak. Vajha ez a szeretet lakóznék minden nőben és minden házi asszonyban, hogy munkálkodjék családja érdekében, hogy tegye kellemessé, vidámmá örömtől sugárzóvá a házat, mert ez minden nőnek a legszebb és legmagasztosabb kötelessége.

Kegyesség útja.

Irgalom.

Kis városkánk utcáin gyakran találkozom egy szegény koldusemberrel, a ki mivel hályog van a szemein, csak nagyon homályosan lát. Botjával hol a járdaszélét, hol a házak falait tapogatva halad lassanként. S ha bár csak ily nehezen járhat, mégis minden nap reggel és este elvándorog a templomba. Ott láthatjuk az Úr hajlékának szent küszöbén, mint könyörög és várja a jószívű emberek könyöradományait, az alamizsna filléereiket.

Egy téli vasárnapon láttam ismét, amint épen az Úr házából jövet hazafelé ballagott. De amint így mendegél gyenge látása miatt eltévesztette az utat és a vasut utcába tért be. Megy, mendegél tovább, aztán egyszer mégis csak észreveszi, hogy rossz uton jár. Megáll és a legközelebbi járó-kelőt megszólítja és kérdi tőle, hogy miféle utca ez? A kérdezett egy jószívű városi ur volt, felvilágosította az öreget, sőt — habár ő az állomáshoz sietett — mikor észre vette, hogy a szegény öreg milyen világtalan, kézen fogta és ő maga elvezette a közeli utcába, hol a koldus lakása volt. S mily szerencse! Valóban Isten keze működött itt közre, mert alig, hogy annyit haladt az öreggel visszafelé, mint amennyire tőle egy régi rozoga emeletes ház volt — oh mily szerencséje, hogy az öreg kérését meghallgatta — mert most egyszerre csak egy nagy robaj riasztja meg a járókelőket. Az említett háznak fala a tetőn olvadó hótól beázott s párkányzata épen most szakadt le. Ha nem hallgat az öreg szavára, ha nem kél irgalom embertársa iránt szívében, tovább halad a maga útján s sorsa a halál.

Oh, mondd csak édes olvasóm! voltál e te csak ennyiben is segítségére szenvedő embertársadnak valaha?

„A mig együtt jár nyomor és segítség,
Van minden sebre balsam és paizs.
Ha szívet s kiücsét elzárja a dőre:
Börtöne, sirja a szép palota . . .
Ha fájdalmat látsz: ne térj ki előle,
És boldogságod ki nem fogy soha!“

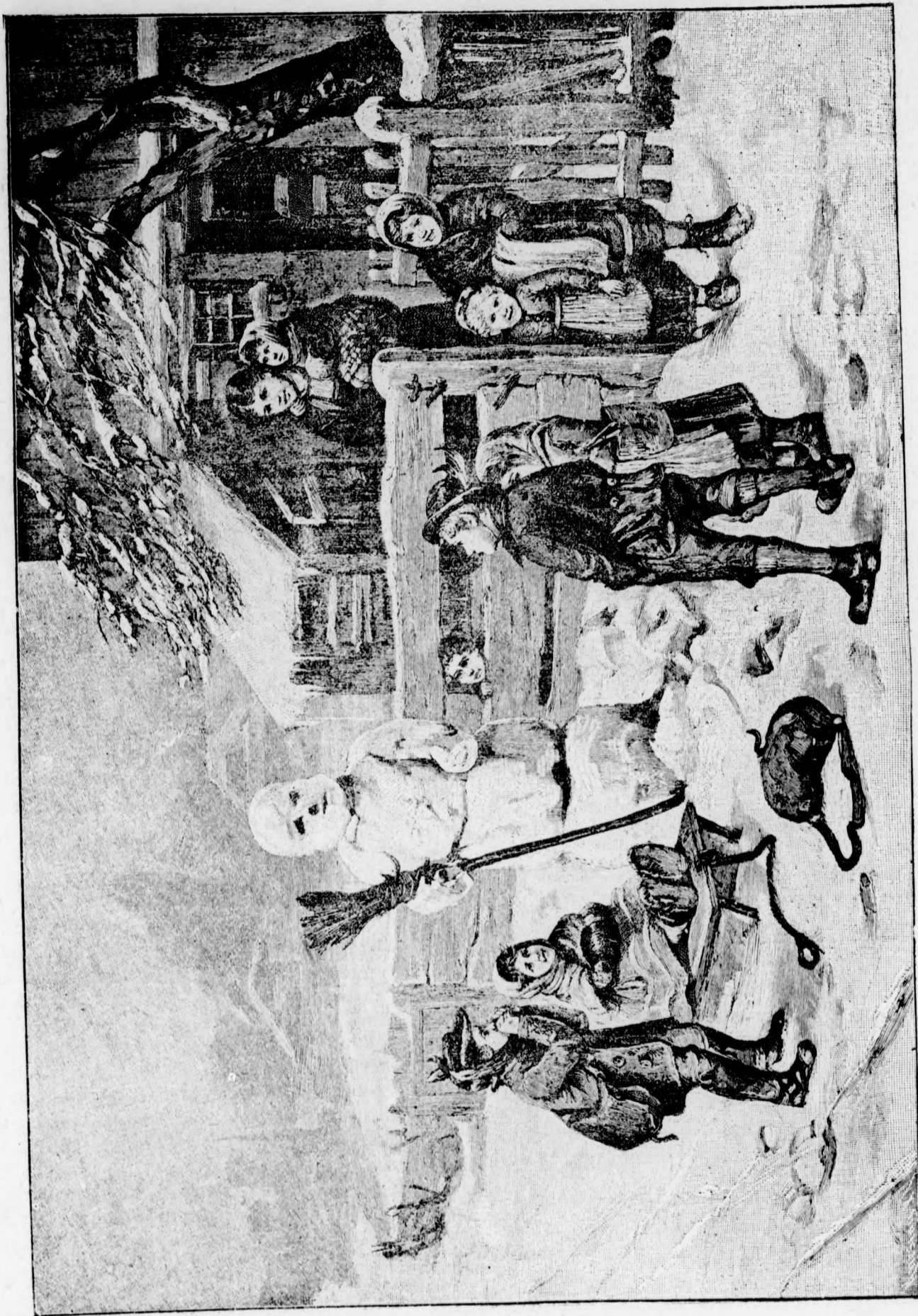
S. Váradi Albert.

Örizzétek magatokat a hamis Prófétáktól, kik hozzátok jönnek juhoknak ruhájokban, de belől ragadozó farkasok.
Máté ev. 7, 15.

Az odafel valókra viseljétek gondot, és nem a földiekre.
Pál levl Kolos. 3, 2.

Kicsoda nem félne tégedet, Uram! és ki nem dicsőitné a te nevedet? mert csak egyedül vagy szent. Mert minden Pogányok eljönnek és te előtted lahajolnak: mert a te itéletid megnyilatkoztak.

Ján. jel. 15, 4.

A hóember.

Isten igéje.

Kol. 3. 12—17.

(P. G.) A keresztyénség annak köszönheti örök időkre szóló nagy hatalmát, hogy szegletköve a szeretet. A szeretet hirdetése, a szeretet állandósítása a gyarló ember szívében volt a keresztyén hitvallás fejének és valamennyi prophetájának legszentebb kötelessége. Sokszor, igen sokszor szólnak a tanítványok és különösen az apostolok arról, hogy miként kell az igazi keresztyénnek szeretetet gyakorolnia. Erről való tanításuk oly gyakran ismétlődik, hogy sokan unalmasnak is találják; pedig ez igen természetes, és egyszerű oka az, hogy bizony óriási fáradságába kerül az embernek a haragot és gyűlöletet leküzdeni és a szeretet győzelmét a folytonos harcban örökre biztosítani. Bizony nagyon is szükséges újból meg újból élesíteni a fegyvert, szavakkal és intelmekkel szívünket-lelkünket megerősíteni.

Ezt jól tudta Pál apostol is, azért majdnem minden levelében, de mindenesetre igen gyakran inti az egyes keresztyén-községeket; így a kolossébelieket is, a szeretetre. A kolossébeliek azok közé tartoztak, kik az Ur Igéjét először értették meg és Krisztus követői lettek és ennél fogva Isten választottjainak nevezi őket Pál apostol; a minthogy az elmének megvilágosítása, a szívnek minden jó és nemes iránti fogékonysága kétségtelenül az isteni kegyelemnek különös adománya. Hányan, de hányan élnek még ma is a pogányságnak mély sötétségében. Vajjon ezt elgondolván és tudván, nem tartjuk — e mi is magunkat az isteni kegyelem részeseinek és vajjon nem szól-e nekünk is az apostol intése: „Öltözzétek fel annak okáért mint Istennek választottjai, szentek és szerelmetesek, a könyörületességnek indulatit, a kegyelmességet, alázatosságot, szelidséget, csendességet“. Bizony örömmel vallhatjuk, hogy mi is Istennek választottjai vagyunk. Hiszen keresztyéneknek születünk, az evangelium szellemében nevelkedtünk, az evangelium lelke éltet. Azért nekünk is jusson eszünkbe, a mint az apostól a kolossébelieknek eszébe juttatja, hogy a jó ajándékról ne feledkezzünk meg; a jót jóval háláljuk meg.

De vajjon mivel tudjuk Istennek jóságát meghálálni? „Öltözzétek fel a szelidséget, a csendességet, eltűrvén egymást és megengedvén egymásnak“. Hogy szeretném én e szavakat minden magyar ember szívébe plántálni és épen a magyarral megértetni, hogy az embernek egyik ékeessége a szelidség és csendesség... „eltűrvén egymást és megengedvén egymásnak.“ Maroknyi nép vagyunk, testvértelen nemzet az ellenségek tengerében és mégis századok óta egymást gyilkoljuk, egymást pusztítjuk. Nézz körül! Van-e egyetlen község, egyetlen város, vármegye, melyben az emberek nem szakadtak több pártra; nem is elvek, igazságokért küzdvén, hanem személyeskedvén undok érdekekért. Irtó háborút folytat magyar magyar ellen,

mert nem tudunk felejteni, nem tudunk megbocsátani, megengedni egymásnak. Egymás elleni gyűlöletünk az a szű, mely századok óta örli egyre örli nemzetünk fáját. Vajjon a gyűlölködés-e nemzeti, hazafiui kötelességünk, vajjon a türelmetlenség-e keresztyéni ékeességünk?

Pál apostol arra inti a türelmetlenkedő, a meghasonlás útjára induló, ellenségeskedést szító keresztyén községet, hogy öltözzé fel az irgalmasságot, az alázatosságot, szelidséget, csendességet. Arra inti a türelmetleneket és békételenkedőket, hogy engedjenek meg egymásnak, miképen a Krisztus is megengedett nekünk, mindnyájunknak. Intelem, mely minékünk is szól; kötelesség, melyet minékünk is teljesítenünk kell nemcsak keresztyéni, de hazafiui kötelezettségünknel fogva. Megóv minket az életnek hidege, a szenvedélyeknek vihara, a gyűlölségnek fagya ellen az irgalmasságnak, az alázatosságnak, szelidségnek és csendességnek ruhája. Hogy ezt a ruhát pedig senki és semmi el ne lophassa, le ne téphesse tőlünk, lelkünkől, öltözzétek fel reá a szeretetet, mert az apostol szavai szerint csak így tökéletes a mi ruházatunk: „öltözzétek fel a szeretetet, mely a tökéletességnek kötele“.

Vajha valamennyien megértenők az apostol intését; vajha mindannyian eszünkbe vennők a tanítást: „ki pedig boszut téssen, az ő boszutételének jutalmát elveszi: és minden személyválogatás nélkül“.

Egyháztársadalmi élet.

Későn kaptuk az alábbi sorokat, de nagy lelki örömmel fogadtuk és bár későn, de közöljük, egyfelől tiszteletünk és elismerésünk jeléül a lelkes sáfarkodók iránt, másfelől buzdításul.

A makói élő ker. szövetség ruhakiosztási ünnepe december 24-én volt. A „szegény negyed“ az u. n. Honvéd város két óvodájának, a szöv. vas. iskolájának növendékeit, 100 fiut és leányt láttunk el meleg ruhákkal, miket szövetségeseink varrogattak, kendővel, köténynyel, harisnyával stb. Az árvaház prot. árváit s a többi gyermekeket megajándékoztuk s még két szegény asszonyt is felruháztunk. Az ünnepély ének, imával kezdődött, utána egy 10 éves leány: Nagy Ilona szavalt, majd Benkő Viktor hirdette biblia magyarázatában a karácsonyi örömet a szegényeknek is, Pribék Mariska szavalata, egy kis árva hálaadó imája s ének zárta be szép ünnepélyünket, a hol oly sok jót tehattunk az Úr segedelme által s vas. iskolás gyermekeinket is megajándékozhattuk. — Karácsony első napján a belvárosi, másod napján az újvárosi templomban énekelt szövetségünk énekkara Kovács István kántor vezetésével. — Első napján délután a vármegye Szt. István kórházban tartottuk az erre a célra átengedett alkalmas helyiségben az első ref. istentiszteletet. Megható volt a mint szövetségünk hosszú sorokba vonult végig a városon. A kórház betegek felekezeti külömbiség nélkül hallgatóink voltak. Énekarunk itt is énekelt. Ima, majd biblia olvasás volt (Máté 25: 31. 46). Ezután ének. Szöv. vezetője: Benkő V. s. lelkész predikált Luk. 18: 35 43. felett. — A betegek hajlékában a karácsonyi ev. hirdetése,

az első ref. istentisztelet feletti öröm a betegek s az egészségesek szemében könnyeket gyűjtött. — Valóságos iratokat osztogattunk. Ezután a gyönyörű munkatéren buzgón fogunk munkálkodni. A kórház orvosi kara, s az apácák is előzékenyen fogadnak. Ref. betegeink elhanyagolt állapotára jellemző egyik r. kath. káplán kollegának kijelentése, hogy neki, ki a r. kath. hiveket rendszeresen gondozza, kellett intézkedni, hogy az apáczafelelőknő úrvacsorához ref. papért küldjön, ott vívódott a halállal egy szegény ref. beteg, kire senki sem gondolt. kire azóta a gondviselő Úr visel nagyobb gondot. Hála az Úrnak, ki ennyire megsegített, ezentúl rendszeres gondozásban részesítjük betegeinket, minden vasárnap délután 5 órákor istentisztelet is lesz a kórházban.

Másodnapján délelőtt eddigi munkálkodásunkhoz a legnehezebb missziót hajtottuk végre az Úr erejével, ki lelkünket megerősítette s elesni nem engedett, fogván jobb kezünket. A városi szegények menházába mentünk le, szövetségünk néhány Tabithájával. Vívén a Krisztus születése feletti örömet, a nyomor és szenvedés iránti részvétet, szeretetet, vallásos iratokat s testi táplálékot is. — Rettenetes leírni is a nyomort, szenvedést, a mit ott láttunk. Valóban az Úr segédmeivel tudhattunk mi, kevesebb nyomor látásához szokott lelkek közöttük lenni. De hát Megváltónk is ott volt a belpoklosok között, s mi Őt követtük. — Egy nagy szobába összegyűltünk, a női osztályban, ott énekeltük el: „Az áldott orvos közeleg“ cz. éneket. Imádkoztunk, Benkő V. s. lelkész hirdette a nyomoruság leányainak az érettségük is született Megváltó ígését. Ki fekve, ki állva, ki ülve, olyik megzavart elmével, három testvér, süket-némák talán csak szívükben érezve, hallgatták az Igét s a kí érezte drága Megváltó szeretetét — sirt. — Imádkoztunk, énekeltünk. Kalácsot osztogattunk ki, szövetséges nők ajánldékát, vallásos iratokat, a „Ker. Szöv.“ példányait. E szomorú házban, a nyomoruság hajlékában soha Istennek ígéje semmiféle ritus szerint még nem hangzott, az Úr élő ker. szövetsége hajlott, üzött minket e külsőleg rettenetes, de bensőleg magasztos látogatásra.

Másodnapján este volt a mi karácsonyi örömmünknek koronája az este 7 órákor tartott theas-télyen. — Egyenesen avval a czállal rendeztük ezt, hogy míg a világ fiai szokás szerint elmerülnek ez estén a bűnbe, táncmulatságon, piáne, leírni is borzasztó. református czélra rendezett táncmulatságon vesznek részt, mi, kik tudjuk, mit tesz e szó: karácsony, ker. módon örülünk, 30 filléres belépő jegyek voltak. A nagy egyházi terem zsufolásig megtelt. Ott volt a még mindig fáradhatatlan, hiv. lelkipásztor, tiszteletreméltó Mózesünk: dr. Csécsi Miklós, a többi ref. pap helyett, ott volt a r. kath. papság képviselője: Sipos István segédtelekész. Szép jele a felekezeti békének! — Ének, a vezető imája s megnyitó szavai után a testi táplálkozáson kívül az énekkar énekelt Kovács István kántor vezetésével, Pribék Mariska szavaltá néh. Papp Mihály békésgyulai lelkész gyönyörű szép 90. zsoltár fordítását, Varga Sándor városi hivatalnok olvasott fel, Görbe Mariska és Kádár Mariska solo énekelték, Nagy Ilona szavalt, Szalóky Józsefné urnő énekelt Mendelssohn: „Az Úr napját.“ Deák Erzsike k. a. szavalt. Ima, ének zárta be ez igen kedves estélyt, még sokan ott maradtunk azután is, ker. örömben töltve az időt.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Isten hosszútűrése.

Márk. ev. 12., 1—12.

Lázár feltámasztásának kétféle hatása volt. Némelyek hinni kezdtek Jézusban: mások még inkább gyűlölték. A főpapok és irástudók már elhatározták, hogy megölik. Ekkor Jézus még egyszer inti őket a mai példabeszédünkkel. Megmutatja, hogy ismeri gonosztervöket s figyelmezteti őket, mily nagy büntetést szenvednek elkövetni, a mely okvetlen Isten büntetését vonja maga után.

Arany mondás: Meg ne csalatkozzatok. Az Isten nem csufoltatik meg. Valamit ember vetendő, azt aratja. Gal. 6, 7.

Oktató jegyzetek:

I. Isten mit tett az ő népeért? Izrael az Isten választott népe volt; neki kijelentette magát; neki adta törvényét, ígéreteit; az emberek Megváltóját ezen nép közül akarta származtatni s mind-ezért várta azt a gyümölcsöt, hogy szentségben és imádságban éljen. A keresztyén egyházért is sokat tett az Isten. A Krisztusban kijelentette magát neki; megápitette hatalmas kősziklán, a szegelet fejn. — A mi vasárnapi iskolánk, a keresztyén család, sőt minden gyermek szive lehet szülője Istennek; nekünk is adta ígését, megáld, megvéd, alkalmat ad jót cselekedni. Mily gyümölcsöt vár tőlünk?

II. Izrael mit vetett? Isten törvényét nem tartotta, Isten követit megvetette, Isten fiában nem hitt, sőt keresztfára feszítette és a kegyelem idejét elmulasztotta, Mit vetünk mi? Ha Isten ígését nem fogadjuk be szívünkbe, ugyanazt a büntetést követjük el; ha megtagadjuk a Krisztust, ha kegyelme daczára vétkezünk, akkor mi is keresztfára feszítjük. Ha megtérésre hi — engedelmeskedünk-e? Ha bűneinket megbocsátotta vigyázunk-e és imádkozunk-e, hogy ujjabb büntetést ne kövessünk el?

III. Izrael mit aratott? Az Isten ítéletét mondott felette. Elvesztették templomjukat, hazájokat; elszórtak az egész világon. És addig nem találják békét, míg a Krisztusban nem hisznek. Ha Isten az ő választott népét nem kimélte, hogyan kimélné bennünket, ha a Krisztus kegyelmét, értünk szenvedett halálát megvetjük Isten ítéletétől csak úgy menekülünk, ha hitünket ama szegelet fejébe vetjük. Ha benne bizunk, ha Jézus megtart bennünket, akkor van örök békeségünk, boldogságunk.

— **Eljegyzés.** Lapunk buzgó munkatársa, Szász Ferenc, marosvásárhelyi ev. ref. koll. tanár a napokban tartotta eljegyzését Vadasdi Erzsike kisasszonnyal. Áldás, öröm és boldogság legyen éltük napja, szerelmüknek éltető lelke.

— **A kolozsvári Irsay-ügy** Kolozsvárról jelentik: Irsay ügyében ma mintegy 200 hive báró Wesselényi Ferencz képviselő vezetésével Bartók püspökhöz ment. Báró Wesselényi beszédében kijelentette, hogy semleges állást foglal el ez ügyben, de mint képviselő teljesíti választói óhaját, hogy kérésüket előadja a püspök előtt. A hivek azt kérik, hogy az ügyet békésen intézzék el és külön bíróságot delegáljanak, mely elfogulatlanul ítéljen. Kérik a püspököt, hasson oda, hogy Irsayt helyezték vissza. Bartók püspök válaszában kijelentette, hogy véleményét több ízben kifejtette. Örövendene, ha külön bíróságot lehetne delegálni, de ez a törvényekbe ütközik, mert perujítás után külön bíróságot nem lehet az egyházi törvények értelmében. A püspök azt tanácsolja, forduljanak az igazgatósághoz, esetleg az eleget tehet kívánságuknak.

Hirek az országból.

— **A budapesti ref. egyház új főgondnoka.** A budapesti ev. református egyház a Hegedüs Sándor halálával megüresedett főgondnoki állásra a legutóbbi közgyűlésen Kovácsy Sándor nyugalmazott miniszteri tanácsost választotta meg. Kovácsy Sándor, az új főgondnok 1844. évben született Kis-Aknán, Alsó-Fejérmegyében. A középiskolát Zilahon és Kolozsvárott, a jogot Budspessten végezte. 1867-ben Mikó Imre gróf minisztersége idején belépett az akkori kereskedelmi minisztériumba, majd 1889-ben Darányi Ignác első minisztersége alatt a földmivelésügyi minisztériumba. 1889-ben mint miniszteri tanácsos nyugalomba vonult. Ugyanebben az esztendőben Tasnád választókerület országgyűlési képviselővé választotta szabadelvű programmal. 1891-ben végleg visszavonult a politikától és azóta minden idejét egyháza ügyeinek szentelte.

— **Ankét a vasutasok ügyében.** A vasutasok fizetésrendezése ügyében f. hó 13-án Sztéryni József elnöke mellett folytatták a tanácskozásokat, melyen Sztéryni kijelentette, hogy a fizetésrendezés és a szolgálati szabályzat egy törvényjavaslatban kerül a Ház elé. A szolgálati szabályzatnak a porosz vasutak szabályzata szolgált mintául. Ezután az ankétet f. hó 16. árá halasztották.

— **Az Eke menedékháza.** Az Eke tudvalevőleg elhatározta, hogy a Nagykő havason még e nyár folyamán menedékházat fog építeni. Az építésre hirdett pályázatra 3 terv érkezett be 6000, 8000 és 12000 koronás árajánlatokkal. A tervek felett legközelebb dönteni fog a választmány.

— **A tanítók fizetése.** A kormány a legutóbbi miniszteri tanácskozásban hozzájárult a tanítók fizetésének rendezéséről való törvényjavaslatához. Most arról értesülünk, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a képviselőház elé terjeszti az elemi népiskolai tanítók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

— **Magyar liturgia.** A makói gör. kath. egyház-tanács mai ülése egyhangulag kimondotta az egyházi szertartásoknál és istentiszteleteknél a magyar liturgia használatát. A határozatot jóváhagyás végett sürgősen felterjesztették dr. Radu Demeter nagyváradai püspökhöz.

Kölcsön kért harangszó.

Irtá: **Csulak Lajos.**

Miska harangozó is vevé a kapát vállára és elment, nem harangozni, mert biz azt szépen elfelejtette, hanem igen is elmene kukoriczat kapálni.

A harangozásnak, bizony beharangoztak. Estére kelve haza jövének mindketten; a tiszteletes avval a gazdag tapasztalattal, hogy a mennyire rossz uton ha-

lad mai napság a világ, milyen haszontalanok ezek a fiatal papok, csak ledérkednek, cifrázkodnak, Miska harangozó meg avval a szép reménnyel, hogy ha a jó isten jégcsapástól megőrzi, milyen két szekér törőbuzája lesz őszire.

Egy bizonyos ideig, addig t. i. míg az esperesi vizitáció megérkezett, ez a dolog aztán szépen feledésbe is ment. A tiszteletes ur elfelejtette megkérdezni Miska urnak pedig a halál jutott eszébe, de a harangozás nem.

Egyszer azonban jött a hire, hogy az esperes ur ekkor meg ekkor érkezik. Számon kéri, hogy vajjon rendben vane a nemes és szent egyház szénája.

Hát hiszen jöjjön, jöjjön! Én ugyan nem bánom, hanem azért nekem a lelkemben olyan kellemesen ujul fel az a régi partriarhalis letűnt kor mikor ezt a vizitációt, az esperes ur, a főjegyző ur és a director urak hárman végeztek. Akkor még mennyire ünnepléses tonusra hangolt kicsit és nagyot az a hir, hogy jön a vizitáció! Mindnyájan a legjobb gunyánkat vettük fel, a tiszteletes a negyedfélszázforintost. kisperték a parokhia udvarát, a vén papilak padlója felsuroztatott, lábas jószág kikerült a kert mellé, hely kellet a vizitáció lovainak; a megyebíró gondoskodott szénáról, zabról — nem a vizitációnak, mert azt a papnéni készült megtraktálni ahoz illően; marhahús, dísznóság, lábas-jószág halomra gyűjtetvén. Már jó reggel együtt volt az egész presbiterium, egy tagja mint előörs kiállítatván a hidra, ki minden öt perczben tartozott inteni, hogy jönek-e vagy nem. Azalatt mi körmöltük a számadásokat; hol ez a tétel nem pászolt, hol amot hibáztunk a 2×2-ben, no usdi Károly öcsém, vakarjuk csak ki azt a hatot, enyje canis mater. nem jó? megint nem üti? Megyebíró uram! hol van a megyebíró? Ördög teremtette, jöjjön csak, megint hiba van! Károly öcsém! mennyi hibázik?

— Tizenkilencz krajczár!

— Tizenkilencz krajczár; ejnye canis mater de hova tudott elleni. Ördög teremtette fogja megyebíró uram, tegye oda az ekklézsia ládjába, kiteszem inkább a magaméból. No, meg; vagyunk immár? Hála istennek.

Az előörs intett, hogy itt vannak.

— Itt vannak? — Megérkeztek? Hála isten, hogy most jönek. Atyafiak! szépen sorban aztán ügyesen feleljenek, nó, nó! Kajcsa uram! Hogy áll kied!

S aztán! — aztán mikor megérkeztek, mikor vége volt immár, mikor vacsoráltunk, mikor a szegény főjegyző ur elkezdte az adomáit, mikor másnap megvizsgálták az iskolát, mind, mind olyan jó volt. Volt! Volt. Most ugyan nincs. Kiütötték ezt az öreg támaszt is a traktus épületéből. Azt mondták, hogy vén, immár nem jó. Ezután már az esperes vizitál egyedül. Jól van, én nem bánom. Hanem azért némi borongos érzés mégis mindig megszáll valahányszor látom, hogy ez az erős modernizmus egymásután sepril el kiprobált intézményeinket melyek évszázadokon át tartották fen a kalvinista egyházat. Ujítás az van elég, hanem hogy ugyanakkor vele az erkölcsök is javultak, volna azt nem látom.

De hát lehet, hogy ezeket már csak én látom, hogy ezek voltaképpen nem is így vannak. Ne is tessenek az én zsörtölődéseimre hallgatni.

Elég az hozzá megérkezett az esperes ur. Harangoztak is, ahogy az illik. Le is tárgyaltak minden kérdő pontokat, rendben talultatván az Urnak szülő-

jében mindenk. Végezetül, csak épen formálításból az esperes ur felvetette a kérdést:

— Meg volt a harangszó a néhai nemes gróf tiszteletére?

— Igen is kérem alásan . . . azaz hogy Miska fiam? Hol a harangozó ur? Mert különben meg volt rendelve kérem alásan — motyogta az öreg tiszteletes.

A Miska fiam ott szorult hátul a sarokba, mire előczihelődött egészen az asztalig, akkorára a képe is felszaladt a feje bubjára; az egész gyülekezet kérdő tekintete fürkészte, ő pedig végigjártatta szemeit a népen. Kezdt nagyokat nyelni. Mit feleljen? Mert hiszen, ha véletlenül kevesebben vannak most, bár három emberrel oh akkor nem lenne semmi baj. Még tanu is akadna, hogy: ugy-e so guram még kied is hallotta, s még kérdezte, hogy ugyanbizony ki halt meg te Misk? De annak a karagnak olyan átkozott szokása kezdett lenni az újabb idében, hogy ha huzzák, azt nem hallja sunki, mikor pedig nem huzzák, azt minden ember hallja. Az öreg tiszteletes izzadott, nem fért a székén, a Miska urnak pedig csak hirtelen kinyílik a képe.

— Igaz biz a nagy tiszteletű esperes ur, eltaláltam felejtani — ilyen sem történt még velem, hanem én instálom az urakat, azért baj nincsen; mert én azt gondoltam én instálom az urakat, hogy egyenlitsük ki a dolgot olyan formálag, hogy ezt a harangszót, a mit ma reggel tettünk a nagy tiszteletű esperes urnak, azt számítsuk be a méltóságos prof ur részibe s én a helyett egyszeribe mást huzok. Jól mondám-e instálom?

Nehogy azt higgye valaki, mintha a dolog megoldását egy általános nagy nevetés követte volna. Nem. Az esperes belenyugodott, a tiszteletes egészen megkönnyebbült rá, és a Miska büszke önérettel huzta a gyűlöt, hogy sirtak a harangok, a mint azelőtt soha.

A dolog ki volt egyenlítve okosan.

És erre a történetre nem lehet azt mondani, hogy régen volt, igaz sem volt.

Rég sem volt, mégis igaz volt.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket-séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
2. **Tőzsdai megbízások** teljesítése.
3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet mérsékelt kamattal kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyeremény már a vevőt illeti.
4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltbb kamattal.
8. **Osztlýsorsjegyek elárusítása.**
9. **Takaréketételek tvétele** könyvecskékre, folyó- és cheque számlára.
10. **Szelvények beváltása** és új szelvények beszerzése.
11. **Utaltványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
12. **Letételek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapíroks okmányok, ékszerek, végrendeletek stb, tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj mellett bérbeadása.

1. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.

15. **Kivdorlóktól érkező** pénzek, utaltványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk elvilágosítással és utbaigazításokkal.

pénzváltó üzlet hivatalos órái:
delelőtt 8—1 óráig
delután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság
Maros-Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMESES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNTAP”

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP.

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap” célja?

A „Vasárnap” célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra”?

A „Vasárnap” előfizetési díja **egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona.** Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap” kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap” jutányos áron hirdetésekét is elfogad.

